

УДК 330.341.1:338.2:338.45:330.3
DOI: 10.31732/2663-2209-2025-79-185-193

Дата надходження: 27.05.2025
Дата прийняття до друку: 26.08.2025
Дата публікації: 30.09.2025

Ця робота ліцензується відповідно до [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

ВПРОВАДЖЕННЯ АДАПТИВНИХ СТРАТЕГІЙ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В УПРАВЛІННІ ПРОЦЕСАМИ ОПЕРАЦІЙНОЇ, ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ З ВИКОРИСТАННЯМ НОВИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Оксана Кириченко¹, Дмитро Полтавський²

¹Д-р екон. наук, професор кафедри управлінських технологій, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна, e-mail: OksanaKS@krok.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5244-8323>

²Аспірант кафедри управлінських технологій, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна, e-mail: PoltavskiyDO@krok.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-6560-4486>

IMPLEMENTATION OF ADAPTIVE STRATEGIES OF INNOVATIVE DEVELOPMENT IN THE MANAGEMENT OF PROCESSES OF OPERATIONAL, PRODUCTION ACTIVITIES OF SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESSES USING NEW DIGITAL TECHNOLOGIES IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

Oksana Kyrychenko¹, Dmytro Poltavskyi²

¹Doctor of Science (Economics), Professor of the Department of Management Technologies «KROK» University, Kyiv, Ukraine, e-mail: OksanaKS@krok.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5244-8323>

²Postgraduate student of the Management Technologies Department, «KROK» University, Kyiv, Ukraine, e-mail: PoltavskiyDO@krok.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-6560-4486>

Анотація. У статті досліджено питання впровадження адаптивних стратегій інноваційного розвитку в управлінні процесами операційної, виробничої діяльності підприємств малого та середнього бізнесу з використанням нових цифрових технологій, цифрової трансформації в умовах євроінтеграції.

Актуальність теми проведеного дослідження обумовлена тим, що в сучасних економічних умовах забезпечення ефективного функціонування та подальшого розвитку підприємств, як промислових підприємств так і малого та середнього бізнесу актуалізує питання розробки та впровадження стратегій інноваційного розвитку, здатних забезпечити високий рівень конкурентоспроможності та прибутковості їх діяльності в довгостроковій перспективі. Саме тому особлива увага приділяється розробці та впровадженню адаптивних стратегій інноваційного розвитку, що здатні забезпечувати більш гнучке та ефективне управління процесами, виробничої діяльності, підвищують стійкість підприємств до зовнішніх впливів та ризиків, забезпечуючи кращі результати роботи.

Метою статті є дослідження впровадження адаптивних стратегій інноваційного розвитку в управлінні процесами операційної, виробничої діяльності підприємств малого та середнього бізнесу з використанням нових цифрових технологій, цифрової трансформації в умовах євроінтеграції

Методологічною основою дослідження стали методи наукового пізнання: аналізу та синтезу, системний підхід, структурний, процесний, адаптивний, комплексний, функціональний наукові підходи.

Отримані наукові результати полягають в обґрунтуванні науково-прикладних аспектів розробки та впровадження адаптивних стратегій інноваційного розвитку в управлінні процесами операційної, виробничої діяльності підприємств малого та середнього бізнесу з використанням нових цифрових технологій, цифрової трансформації в умовах євроінтеграції, що включає здійснення дій та досягнення стратегічних цілей розвитку за ключовими напрямками: операційним, виробничим з удосконаленням операційної діяльності; інноваційний з розробкою та впровадженням нових продуктів, технологій; інформаційно-цифровим, що передбачає широке впровадження нових технологій, в тому числі RFID в операційній та виробничій діяльності; кадрового з навчанням, підвищенням кваліфікації та розвитком персоналу, його цифрових навичок та компетентності; інтеграційного з розбудовою ефективних комунікацій підприємства як на внутрішніх ринках, так і на міжнародних ринках.

Перспективи подальших досліджень полягають у необхідності деталізації та ґрунтовного опрацювання комплексу операційних цілей за кожним із визначених напрямів адаптивних стратегій інноваційного розвитку в управлінні процесами операційної, виробничої діяльності підприємств та зазначених стратегічних цілей та деталізації заходів, які необхідно здійснити для практичної реалізації запропонованої стратегії в забезпеченні подальшого розвитку підприємств малого та середнього бізнесу.

Ключові слова: адаптивні стратегії розвитку, підприємства, малий та середній бізнес, цифрова трансформація, управління виробничими операційними процесами, цифрові технології, управління інноваційним розвитком, євроінтеграція

Формул: 0, *рис.:* 1, *табл.:* 0, *бібл.:* 15

Summary. *The article studies the implementation of adaptive strategies of innovative development in the management of the processes of operational, production activities of small and medium-sized businesses using new digital technologies, digital transformation in the context of European integration.*

The relevance of the topic of the study is due to the fact that in modern economic conditions, ensuring the effective functioning and further development of enterprises, both industrial enterprises and small and medium-sized businesses, actualizes the issue of developing and implementing strategies for innovative development that can ensure a high level of competitiveness and profitability of their activities in the long term. That is why special attention is paid to the development and implementation of adaptive strategies of innovative development, which are able to provide more flexible and effective management of processes, production activities, increase the resistance of enterprises to external influences and risks, providing better work results.

The article is aimed at studying the implementation of adaptive strategies of innovative development in the management of the processes of operational, production activities of small and medium-sized businesses using new digital technologies, digital transformation in the context of European integration

The methodological basis of the study was the methods of scientific cognition: analysis and synthesis, system approach, structural, process, adaptive, complex, functional scientific approaches.

The scientific results obtained consist in substantiating the scientific and applied aspects of the development and implementation of adaptive strategies for innovative development in the management of the processes of operational, production activities of small and medium-sized businesses using new digital technologies, digital transformation in the context of European integration, which includes the implementation of actions and the achievement of strategic development goals in key areas: operational, production with the improvement of operational activities; innovative with the development and implementation of new products, technologies; information and digital, which involves the widespread introduction of new technologies, including RFID in operational and production activities; personnel with training, advanced training and development of personnel, their digital skills and competence; integration with the development of effective communications of the enterprise both in domestic markets and in international markets.

Prospects for further research are the need to detail and thoroughly study the set of operational goals for each of the identified areas of adaptive strategies for innovative development in the management of the processes of operational, production activities of enterprises and the specified strategic goals and detailing the measures that need to be carried out for the practical implementation of the proposed strategy in ensuring the further development of small and medium-sized businesses.

Keywords: adaptive development strategies, enterprises, small and medium-sized businesses, digital transformation, management of production operational processes, digital technologies, management of innovative development, European integration

Formulas: 0, *fig.:* 1, *tab.:* 0, *bibl.:* 15

Постановка проблеми. В сучасних економічних умовах забезпечення ефективного функціонування та подальшого розвитку підприємств всіх форм на напрямів економічної діяльності, як промислових підприємств, так і малого та середнього бізнесу, актуалізує питання розробки та впровадження стратегій інноваційного розвитку, здатних забезпечити високий рівень конкурентоспроможності та прибутковості їх діяльності в довгостроковій перспективі.

Проте, динамічна зміна впливів соціально-економічних, суспільно-політичних та інших факторів зовнішнього середовища підприємств та викликані ними процеси трансформацій, що відбуваються у внутрішньому середовищі вимагають від керівників високої гнучкості та адаптивності процесів і механізмів управління. Керівники підприємств малого та середнього бізнесу шукають нові засоби ефективної адаптації до змін, що забезпечують гнучкість процесів

управління та можливість швидко, ефективно та відповідно реагувати на зміни трансформацій, які відбуваються в самих підприємствах та бізнес-середовищі. Саме тому особлива увага приділяється розробці та впровадженню адаптивних стратегій інноваційного розвитку, що здатні забезпечувати більш гнучке та ефективне управління процесами операційної, виробничої діяльності підприємств, підвищують стійкість підприємств малого та середнього бізнесу до зовнішніх впливів та ризиків, забезпечуючи кращі результати роботи. Проте, водночас постає проблема збору, аналізу, оцінювання та опрацювання значних обсягів інформації, даних показників, що забезпечує високий рівень ефективності в реалізації адаптивних стратегій інноваційного розвитку. Це стало можливим завдяки широкому використанню нових цифрових технологій, цифрової трансформації, систем обліку, управління операційною діяльністю, систем управління та розбудовою якісно нових цифрових комунікацій. Особливо актуальним це стало в умовах євроінтеграції та нових, пов'язаних із цим серйозних викликів для вітчизняних підприємств та малого та середнього бізнесу, пов'язаних із змінами конкурентного, бізнес-середовища. Все це обґрунтовує високу актуальність дослідження питань впровадження адаптивних стратегій інноваційного розвитку в управлінні процесами операційної, виробничої діяльності підприємств малого та середнього бізнесу з використанням нових цифрових технологій, цифрової трансформації в умовах євроінтеграції.

Аналіз останніх досліджень та публікацій Теоретико-методичні аспекти впровадження адаптивних стратегій інноваційного розвитку в управлінні процесами операційної, виробничої діяльності підприємств малого та середнього бізнесу з використанням нових цифрових технологій, цифрової трансформації в умовах євроінтеграції ґрунтовно досліджувалося в працях багатьох науковців.

Загалом, поняття адаптації трактується науковцями М. Буднік (2002), Т. Ландіна (1994) як процес встановлення динамічної рівноваги між зовнішнім і внутрішнім середовищем підприємства, що дозволяє швидко пристосовуватись до змін або впливати на зовнішнє середовище.

За іншим баченням А. Мельник (2004) адаптація визначається як внутрішня якісна перебудова підприємства для підвищення ефективності відповідно до сучасних вимог ринку та науково-технічного прогресу.

Слід зазначити, що першим етапом впровадження стратегічного управління є безпосередньо формування планів та впровадження стратегічного планування діяльністю підприємства. Основними етапами адаптивного стратегічного управління виділяються такі етапи, як: здійснення стратегічного аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства. Наступним етапом здійснюється визначення вибору напрямку стратегічного розвитку. На заключному етапі відбувається остаточне формування альтернатив реалізації стратегії та відповідно реалізація стратегії (Кириченко, 2024).

У дослідженні впливу цифровізації на прийняття стратегічних рішень в О. Зінченко (2021) зазначається, що «все більшої актуальності набуває концепція адаптивного управління, що передбачає постійні зміни стратегій під впливом факторів зовнішнього середовища. Це обумовлено широким арсеналом інструментів, пристосування організації до змін, які пропонує адаптивне управління, його орієнтацією на індикативні підходи до планування розвитку організації, тяжінням до децентралізації у прийнятті стратегічних рішень».

На думку О. Зінченко (2021) адаптивні стратегії засновані на agile-принципах, які передбачають циклічність і замкнутість бізнес-процесів, автономність прийняття рішень на основі індикативного підходу до оцінки оточення, самоорганізацію, об'єктивність, повноту та

верифікацію інформації про стан середовища.

За дослідженням О. Пишуліної (2020) впровадження адаптивних стратегій розвитку обумовлює нові алгоритми господарської діяльності, засновані на індикативному плануванні, реінжинірингу та оптимізації бізнес-процесів на вимоги ринку.

У праці К. Вишневської (2017) зазначається, що позитивною тенденцією є те, що шляхом інтеграції результатів цифрових трансформацій у процесі розробки стратегії, організації можуть почати безперервно адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

За дослідженнями Т. Олійник (2014), адаптацію визначено, як процес пристосування, що супроводжує функціонування та розвиток підприємства.

Аналізуючи наукові праці багатьох учених, виділено такі види адаптивності, як пасивна та активна, що відрізняються характером реакції підприємства на вплив змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі. Визначено, що метою адаптивного фінансового управління є пошук найбільш ефективних варіантів прийняття та реалізації рішень, спрямованих на функціонування та ефективний розвиток підприємства в конкурентному середовищі. Для вирішення завдання забезпечення адаптивності фінансового управління та розвитку підприємства виділено організаційні форми та інструменти (стратегії пасивного виживання, стратегії активного виживання та стратегії активного впливу на зовнішнє середовище), організаційні способи, форми та заходи стратегічної адаптивності, що відповідають процесам управління на підприємстві (Олійник, 2014).

На думку Р. Годунько (2019), стратегія як інструмент адаптації підприємства до умов зовнішнього середовища передбачає окреслення альтернативних дій щодо досягнення довгострокових цілей розвитку підприємства і має уособлювати бізнес-модель, яку обиратиме підприємство серед

можливих альтернатив для забезпечення своєї конкурентоспроможності, а відтак і прибутковості в динамічному бізнес-середовищі.

Науковці Н. Гришко & О. Глазунова (2024) зазначають, що адаптивна стратегія формування потенціалу підприємства є комплексним підходом до управління, спрямованим на досягнення стратегічних цілей через гнучке реагування на зміни у зовнішньому і внутрішньому середовищі. Адаптивна стратегія дозволяє не лише успішно впроваджувати зміни, але й підтримувати конкурентоспроможність в умовах постійної динаміки ринкових умов і технологічних інновацій. Вона передбачає постійний моніторинг зовнішніх умов і внутрішніх можливостей для вчасного впровадження стратегічних і тактичних змін.

У праці О. Амосова (2012) зазначено, що на діяльність підприємства особливо підприємств малого та середнього бізнесу прямо чи опосередковано впливають соціально-політичні, адміністративно-законодавчі, виробничі, фінансові, природно-екологічні, політичні та інші чинники.

Науковці О. Зінченко (2021), А. Вороніна & А. Зєніна-Біліченко (2016) акцентують увагу на тому, що результати моніторингу зовнішнього середовища є необхідними для розробки адаптивних стратегій, зазначаючи, що адаптація охоплює всі заходи стратегічного характеру, які повинні забезпечити ефективне пристосування підприємств, підприємств малого та середнього бізнесу до нестабільних умов.

У дослідженнях Є. Михайлова, Н. Савіної, & П. Радовенчук (2024) зазначено, що швидке адаптування підприємств дозволяє ефективно реагувати на виклики сучасного інформаційного середовища, адаптуючись до його швидкоплинних змін і забезпечуючи стабільність економічних процесів. Особливо важливими такі процеси стають в умовах євроінтеграції, внаслідок значних впливів інтеграційних конкурентних факторів на діяльність

підприємств малого та середнього бізнесу та низькому рівню готовності цих підприємства до змін конкурентного середовища.

Проте, незважаючи на численні праці та дослідження науковців питання впровадження адаптивних стратегій інноваційного розвитку в управлінні процесами операційної, виробничої діяльності підприємств малого та середнього бізнесу з використанням нових цифрових технологій, цифрової трансформації в умовах євроінтеграції залишає простір для авторських розробок та є актуальним для подальших наукових досліджень.

Формулювання мети та методів дослідження. Метою статті є дослідження впровадження адаптивних стратегій інноваційного розвитку в управлінні процесами операційної, виробничої діяльності підприємств малого та середнього бізнесу з використанням нових цифрових технологій, цифрової трансформації в умовах євроінтеграції.

З метою проведення дослідження було застосовано методи наукового пізнання: аналізу та синтезу, спостереження, абстрагування, формалізації, порівняння; системний та структурний підходи; процесний, комплексний та функціональний підходи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Досліджуючи інноваційні адаптивні стратегії в управлінні підприємствами малого та середнього бізнесу зазначається, що основна функція адаптивної стратегії розвитку полягає в забезпеченні безперервного розвитку підприємства, адекватно реагуючи на зміни

у зовнішньому та внутрішньому середовищах та в умовах євроінтеграції (Тішаков, 2024). Ефективність її виконання залежить від інформативності параметрів та індикаторів, стану цих середовищ, методів їх вимірювання, а також якості керівних впливів і регуляторів (Тішаков, 2024).

Щоб адаптивні стратегії підприємств малого та середнього бізнесу були дійсно інноваційними та ефективними, вони потребують постійного аналізу, синтезу та коригування для відповідності ринковим умовам, враховуючи потенціал підприємства, стан галузі та інші фактори.

Адаптивна стратегія передбачає швидку та ефективну інтеграцію підприємства в зовнішнє середовище та загалом адаптування, внесення змін до корпоративної стратегії з метою її швидкого та ефективного пристосування до змін та факторів зовнішнього середовища (Кириченко, 2023).

Досліджуючи та моделюючи основні напрями та стратегічні цілі розробки та впровадження адаптивних стратегій інноваційного розвитку в управлінні процесами операційної, виробничої діяльності підприємств малого та середнього бізнесу з використанням нових цифрових технологій, цифрової трансформації в умовах євроінтеграції, на нашу точку зору необхідним є виділення таких напрямків, як: (1) операційний, виробничий напрям; (2) інноваційний напрям; (3) інформаційно-цифровий напрям; (4) кадровий; (5) інтеграційний.

Ключові напрями адаптивної стратегії інноваційного розвитку та стратегічні цілі узагальнено на рис.1.

Рис. 1. Напрями та стратегічні цілі впровадження адаптивних стратегій інноваційного розвитку в управлінні процесами операційної, виробничої діяльності підприємств малого та середнього бізнесу

Джерело: сформовано авторами

Першим провідним напрямом адаптаційної стратегії має стати операційний та виробничий напрями з модернізацією та оновленням процесів виробничої операційної діяльності підприємств малого та середнього бізнесу з використанням нових цифрових технологій. Стратегічними цілями такого цільового напрямку, які на наш погляд необхідно реалізувати, є 1.1. оновлення, модернізація обладнання виробничої, операційної діяльності підприємств малого

та середнього бізнесу; 1.2. перегляд та оптимізація процесів виробництва продукції, надання послуг; 1.3 підготовка виробництва до впровадження нових технологій виробництва; 1.4. освоєння випуску нових моделей та видів продукції, 1.5. впровадження систем контролю якості виробництва та операційної діяльності, 1.6. впровадження маловідходних та безвідходних ощадливих технологій виробництва та операційної діяльності.

Другим стратегічним напрямом адаптивної стратегії підприємств малого та середнього бізнесу доцільно визначити інноваційний напрям. Стратегічними цілями, які необхідно буде досягнути для забезпечення інноваційного розвитку є 2.1. розробка власних ідей, винаходів, інновацій, створення нових продуктів та послуг; 2.3. трансфер технологій, освоєння нових інноваційних технологій та їх використання в сфері виробництва, операційної діяльності, управління, логістики, просуванні та реалізації продукції.

Третім ключовим напрямом адаптаційної стратегії підприємств малого та середнього бізнесу слід зазначити інформаційно-цифровий напрям. Стратегічними цілями, які забезпечуватимуть досягнення результатів за цим стратегічним напрямом, виступають 3.1. комп'ютеризація, цифровізація процесів управління, адміністрування; 3.2. впровадження спеціалізованого програмного забезпечення та цифровізація процесів виробничої операційної діяльності; 3.3. цифровізація, комп'ютеризація процесів складського обліку, приймання, збереження та отримання матеріальних цінностей, в тому числі з використанням сучасних цифрових RFID-технологій; 3.4. впровадження нових цифрових технологій в просуванні та реалізації продукції в інтернет просторі із застосуванням цифрових електронних платформ; 3.5. цифровізація документообігу підприємств.

Четвертим напрямом адаптивної стратегії інноваційного розвитку підприємств малого та середнього бізнесу є кадровий напрям зі зміцненням кадрового потенціалу підприємств, малого та середнього бізнесу. Ключовими цілями, які необхідно досягнути для забезпечення адаптивного інноваційного розвитку за цим напрямом, виступають: 4.1 залучення персоналу необхідного обсягу, спеціальності та кваліфікації; 4.2. підвищення кваліфікації та забезпечення розвитку персоналу; 4.3. навчання

працівників роботі з новими цифровими технологіями та їх використанню; 4.4. впровадження навчання робітників виробництва та операційної діяльності суміжним операціям та професіям, виконання яких необхідне для ефективного функціонування підприємств, МСП; 4.5. впровадження ефективної системи мотивації та стимулювання праці персоналу.

П'ятим стратегічним напрямом адаптивної стратегії інноваційного розвитку підприємств малого та середнього бізнесу є інтеграційний напрям. Стратегічними цілями, які забезпечуватимуть його реалізацію можуть виступати: 5.1. розбудова ефективних внутрішніх управлінських, операційних комунікацій між керівниками та підлеглими, на всіх рівнях управління та функціонування; 5.2. розбудова комунікацій з партнерами, постачальниками, покупцями та налагодження взаємозв'язку; 5.3. розбудова інформаційних комунікацій із зовнішнім середовищем та інтеграція з просуванням інформації про підприємство, МСП, впровадження рекламних, іміджевих компаній; 5.4. реєстрація, просування та поширення інтеграції бренду підприємства, його продукції, послуг; 5.5. інтеграція підприємств малого та середнього бізнесу на міжнародні економічні ринки з просуванням та реалізацією продукції із застосуванням нових, інноваційних, цифрових технологій, цифрових платформ, соціальних мереж та інших сучасних цифрових майданчиків, здійснення комерційної та операційної діяльності.

Реалізація стратегічних цілей, визначених за цим напрямом, дає можливість розбудувати та забезпечити гнучкість та адаптивність внутрішніх управлінських комунікацій підприємств малого та середнього бізнесу, що дасть можливість більш швидко та ефективніше реагувати на зміни і впливи внутрішнього та зовнішнього оточуючих середовищ та протидіяти реалізації ризиків та загроз їх діяльності; зміцнити свої позиції на

внутрішньому ринку у співпраці та взаємодії з безпосередніми партнерами, покупцями, замовниками, постачальниками та іншими стейкхолдерами; та ефективно інтегруватися, використовуючи сучасні цифрові засоби та технології на зовнішньому ринку, реалізувати свою продукцію чи послуги на міжнародних ринках.

Висновки. Узагальнюючи результати проведених досліджень обґрунтовано науково-прикладні аспекти розробки та впровадження адаптивних стратегій інноваційного розвитку в управлінні процесами операційної, виробничої діяльності підприємств малого та середнього бізнесу, з використанням нових цифрових технологій, цифрової трансформації в умовах євроінтеграції, що включає здійснення дій та досягнення комплексу стратегічних цілей розвитку за ключовими напрямками: операційним, виробничим з удосконаленням розвитку виробничої операційної діяльності; інноваційний з розробкою та впровадженням нових продуктів та технологій; інформаційно-цифровий, що передбачає широке впровадження нових цифрових технологій, в тому числі RFID-

технологій в операційній та виробничій діяльності підприємств, МСП, цифровізації процесів управління, переходу на електронний документообіг; кадрового з навчанням, підвищенням кваліфікації та розвитком персоналу, його цифрових навичок та компетентностей; інтеграційного з розбудовою ефективних внутрішніх та зовнішніх комунікацій підприємства з використанням сучасних цифрових технологій та активною цифровізацією всіх сфер функціонування підприємства та забезпечення його активної інтеграції, як на внутрішніх ринках країни, так і євроінтеграції на міжнародних економічних ринках.

Комплексна реалізація цілей за цими напрямками дасть можливість забезпечити високу адаптивність, гнучкість підприємств малого та середнього бізнесу, готовність та адаптацію до змін зовнішнього та внутрішнього середовищ, зростання ефективності та результатів операційної, фінансового господарської діяльності, якості продукції та послуг, зростання фінансових результатів функціонування та забезпечення розвитку підприємств малого та середнього бізнесу в довгостроковій перспективі.

Література:

1. Амосов, О. (2012). Формування потенціалу підприємства: організаційний та управлінський аспект. *Бізнес-інформ*. № 12. С. 337-340.
2. Буднік, М. (2002). Адаптація промислових підприємств до ринкових умов господарювання: дис. канд. екон. наук : спец. 08.06.01 «Економіка, організація, управління підприємствами». Харківський держ. Економічний унт. Харків. 199 с.
3. Вишнеvsька, К. (2017). Моделі адаптації підприємства у постіндустріальних умовах господарювання. *Фінансовий простір*. № 1 (25). С. 125-130.
4. Вороніна А., & Зеніна-Біліченко, А. (2016). Формування системи адаптивного стратегічного управління розвитком організації. *Глобальні та національні проблеми економіки*. № 11. С. 294-299
5. Гришко, Н., & Глазунова, О. (2024). Адаптивні стратегії формування потенціалу промислового підприємства. *Вісник Національного технічного університету ХПІ* № 1. С. 141-144. <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2024.1.141>
6. Годунько, Р. (2019). Стратегія як комплексний механізм адаптації підприємств до змін зовнішнього

- середовища. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. № 57. С. 53-58
7. Зінченко, О. (2021). Адаптивні стратегії підприємств у цифровому середовищі. *Проблеми економіки*. № 3 (49). С. 110-116.
8. Кириченко, О. (2023). Управління інвестиційно-інноваційним забезпеченням впровадження адаптивних стратегій розвитку підприємств, малого та середнього бізнесу в умовах цифрової трансформації. *Вчені записки Університету «КРОК»*. №4(72), С. 94-101. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2023-72-94-101>
9. Кириченко, О. (2024). Адаптивні стратегії розвитку в стратегічному управлінні організаціями, закладами охорони здоров'я в умовах цифрової трансформації. *Вчені записки Університету «КРОК»*. №1(73). С. 158-165. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-73-158-165>
10. Ландіна, Т. (1994). Організаційно-економічні механізми адаптації підприємства до умов ринку. К.: Наукова думка. 283 с.
11. Михайлова, Є., Савіна, Н. & Радовенчук, П. (2024). Адаптивні стратегії управління національною

економікою в умовах інформаційних криз. *Економіка та суспільство*. №65. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-38>

12. Мельник, А. (2004). Становлення та розвиток поняття «адаптація підприємства». *Вісник Технологічного університету Поділля*. № 1. С. 135-138.

13. Олійник, Т. (2014). Адаптивні стратегії фінансового управління на підприємстві. *Бізнес Інформ*. № 10. С. 255-259.

14. Пищуліна, О. (2020). Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти. Київ: Центр Разумкова. Заповіт. 274 с.

15. Тішаков, П. (2024). Інноваційні адаптивні стратегії в управлінні малими підприємствами харчової промисловості. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. № 9. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13347162>